

Muhasebe Tarihine Büyüyen Küresel İlgisi

Prof. Dr. Gary Previts

Case Western Reserve University

(*Muhasebe Tarihçileri Akademisi'nin Kurucularından*)

1970 Yılında Brüksel'de 1. Dünya Muhasebe Tarihçileri Kongresi yapıldığında, birkaç on yıl sonra dünya genelinde muhasebe tarihi konusunu ele alan yarım düzine akademik derginin yayınlanacağı az sayıda kişi tarafından düşünülüyordu. Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Avustralya, İtalya, İspanya ve şimdi de bu ilk sayısı ile birlikte Türkiye'de, Balkanlar ve Ortadoğu'da.

Ayrıca, kuramsal ve deneysel araştırmalar, geniş bir alanda devam ederken, tarihi araştırmaların fark edilecek ve dikkati çekecek şekilde giderek arttığı gözlenmektedir. Tarihi araştırma programlarının ve toplantılarının çeşitliliği ve sıklığı giderek daha fazla görülmeye başlandı. Bu arada belirtmek gerekir ki, tarih alanında düzenli olarak yayınlanan akademik dergilerin en kıdemlisi *The Accounting Historians Journal* ilk kez 1974 yılında yayınlanmıştı. Bunu takiben çeşitli kongreler yapılırken sonraki on yıllarda görüleceği üzere, Japonya'da 1982 yılında kurulan Muhasebe Tarihçileri Derneği, yıllık toplantı bildirimlerini dergi haline getirdi. Ve bu dergi yayınına devam etti.

Bu yayınların çıkış noktalarında dikkati çeken bilimsel yaklaşımlar kanıtlamıştır ki, pek çok on yılın değerli dönemleri boyunca araştırmacılar, disiplinimiz içinde birbirini izleyen deneyimleri ile şartları, çevreyi ve içerikleri geliştirmeye ve yönlendirmeye katkıda bulundular.

Yakın bir geçmişte, teknoloji sürecin içine girerek, daha kolay iletişim kurmaya ve ulaştırma olanaklarının artmasına katkıda bulundu. Ve yeni ve sağlam bilimsel gelişmeleri kolaylaştırarak, bu araştırmaların sayısının artmasına ve kalitesinin yükselmesine imkan sağladı.

Bu gelişmeler içinde belki, bu yeni dergi yayın hayatına başlarken sorulacak en önemli soru şu : Bu dergi literatüre nasıl bir katkıda bulunacak? Yanıt çok açık görülüyor. Dergi sadece, muhasebe tarihçileri arasında henüz kendini göstermeye başlamış ülke ve kültürlerle ait bir kaynak oluşturarak, küresel literatüre katkı sağlamaya odaklanacak. Muhasebe düşüncesini geliştirmeye

yönelik önemli konuları ele alarak, önce Türkiye ortamı içindeki geleneksel yaklaşımlarla ilgilenecek ve sonra da Balkanlar ve Ortadoğu'yu içine alacak; böylece bölgenin bu yayınlara fevkalade önemli pozisyona yükseldiği görülüyor. Bu dergi bu yükselen öneme katkıda bulunmaya hizmet edecek.

Bütün kültürler ve bütün egemen uluslar, kendi öz kimliklerinin sınırlarını, küreselleşmeye doğru, yeni bir dalga içinde birer birer ortaya koyma çabasını gösterirlerken, bu kimliği muhafaza etmek ve dahi mümkünse geliştirmek için içgüdüsel bir arzu içinde olurlar. Bütünleşme, uyum sağlama ve benzeri çabalarda başarılı olmak için, her bir büyük kültürün, tüm bölge hakkında bilgi sahibi olmaya ve bunların gelenekleri ve pratiklerini anlamaya ihtiyaçları vardır. Bu tür bilgisel gelişmeler, yükselen küresel mesleğimizin içinde var olan ve onu oluşturan çok ve çeşitli muhasebe tarihlerini anlamak için temel niteliğindedir.

Örneğin, şunu belirtmek çok önemlidir ki, birçok ulus kendi asıl profesyonel yayınına zaman zaman sahip olmuştur. *General Magazine for Commerce and Accounting* – 1908, Romanya; *The Journal of Accountancy* -1905, Amerika Birleşik Devletleri; *The Accountant* ya da bunu takiben *Accountancy*–1874, İngiltere bunlar arasında yer alırlar. Bunlar ve benzeri yayınların incelenmesi, ekonomik sistemlerin ne zaman ve neden değiştiğinin, bu değişimlerde muhasebenin nasıl uygulandığının kanıtlarını ortaya koyabilir. Bu tür yayınlar, yazarlar hakkında ve birbirini izleyen tarih araştırmaları konularında kanıtlayıcı delile rehberlik sağlamaya hizmet eden önemli materyaller arasındadır.

Bu dergi, bilim için yeni çıkış noktası olarak başarılı olacaktır. Çünkü, tutku ve amacı beraberinde getiriyor. Yaşadığımız geçen on yıl boyunca muhasebe tarihi konusunda, özellikle yakın zamanda, 2008 yılında İstanbul'da yapılan 12. Dünya Muhasebe Tarihçileri Kongresi ve 2007 yılında Edirne'de, 2010 yılında İstanbul'da yapılan Balkanlar ve Ortadoğu Ülkeleri Denetim ve Muhasebe Tarihi Konferansları'nda sunulan bildirimlerin sayısından da bu girişimin başarılı olacağını anlamak mümkündür.

Muhasebe ve Finans Tarihi Araştırmaları Dergisi'nin başlangıç tarihi, bölge bilimi için bir dönüm noktası niteliğindedir ve editörün liderliğinde yetenekleriyle ve ayırdıkları zamanla önemli katkılar sağlayacak yazı kurulu ile Dergi, bir armağan olarak ortaya çıkmaktadır. Muhasebe tarihi literatürü dünyası, bu yeni girişim ile daha zengin ve daha tam ve bütün olacaktır.